

FÖRSVAR-
UNDERRÄTTELSE-
DOMSTOLEN

Datum
2025-09-24

Diarienummer
Ä 44-25
Er referens
Fö2025/01133

Remiss av betänkandet Samlade förmågor för ökad cybersäkerhet (SOU 2025:79)

Försvarsunderrättelsesdomstolen har tagit del av betänkandet Samlade förmågor för ökad cybersäkerhet (SOU 2025:79). Domstolen har följande synpunkter.

I tidigare lagstiftningsarbeten har det förhållandet att Försvarets radioanstalt (FRA) inte har något eget intresse av försvarsunderrättelseverksamhetens resultat framhållits som en styrka i systemet. Det har betonats att FRA är en renodlat underrättelseproducerande myndighet som inte använder underrättelserna för egna behov (se prop. 2006/07:63 s. 93).

I betänkandet föreslås FRA ha det övergripande ansvaret för samhällets informations- och cybersäkerhet. Enligt domstolens mening saknas en beskrivning av gränsdragningen mellan det Nationella cybersäkerhetscentrets (NCSC) verksamhet och den försvarsunderrättelseverksamhet som FRA bedriver och som beaktar de bedömningar som tidigare gjorts.

Av 1 § andra stycket 5 lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet framgår att FRA, efter tillstånd från domstolen, får bedriva signalspaning för kartläggning av bl.a. kvalificerade IT-relaterade hot som härrör från utlandet. Att hoten ska vara av allvarlig natur innebär att de t.ex. ska riktas mot samhällsviktiga system för energi- och vattenförsörjning, kommunikation eller betalningsväsende (prop. 2008/09:201 s. 109).

För domstolen framstår det som rimligt att anta att underrättelser om sådana utländska kvalificerade IT-relaterade hot torde vara av intresse för NCSC:s verksamhet. Det framgår dock inte av betänkandet om och i sådant fall under vilka förutsättningar sådana underrättelser kan delges NCSC (jfr 2 § första stycket lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet). Inte heller berörs hur detta i sådant fall förhåller sig till de tidigare förarbetsuttalandena.

I det sammanhanget väcks även frågan om NCSC:s möjlighet att förmedla behov av underrättelser till den del av FRA som bedriver försvarsunderrättelseverksamhet. Det förefaller inte otänkbart att NCSC, inom ramen för regeringens inriktning, har specifika behov av sådana underrättelser för att fullgöra sitt uppdrag som inte regeringen eller de andra närmare inriktande

myndigheterna har behov av (jfr resonemanget i avsnitt 8.3.2 i betänkandet Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet – en modern och ändamålsenlig lagstiftning [SOU 2024:59]. Detta väcker frågan om det är möjligt, och i sådant fall under vilka förutsättningar, för NCSC att framställa särskilda behov och önskemål till den del av FRA som bedriver försvarsunderrättelseverksamhet och hur sådana behov ska prioriteras i förhållande till externa intressenters behov.

För det fall NCSC får förmedla behov av underrättelser till den del av FRA som bedriver försvarsunderrättelseverksamhet behöver det, mot bakgrund av utredningens bedömning att NCSC inte ska anses utgöra en självständig verksamhetsgren inom FRA i tryckfrihetsförordningens och offentlighets- och sekretesslagens mening, analyseras hur spårbarheten i sådana kontakter kan säkerställas.

Ovanstående aspekter bör behandlas närmare under den fortsatta beredningen i Regeringskansliet.

I övrigt har domstolen, utifrån de intressen domstolen har att bevaka, inte några synpunkter på förslagen i betänkandet.

Beslut i detta ärende har fattats av ordföranden Daniel Ström efter föredragning av kanslichefen Mikael Karanikas.

Daniel Ström

Mikael Karanikas